

Morilec našega kralja Vlada Georgijev

»Sloboda ali smrt.« Znamenje, kakor nam ga kaže slika, je imel morilec našega kralja utetovirano na roki.

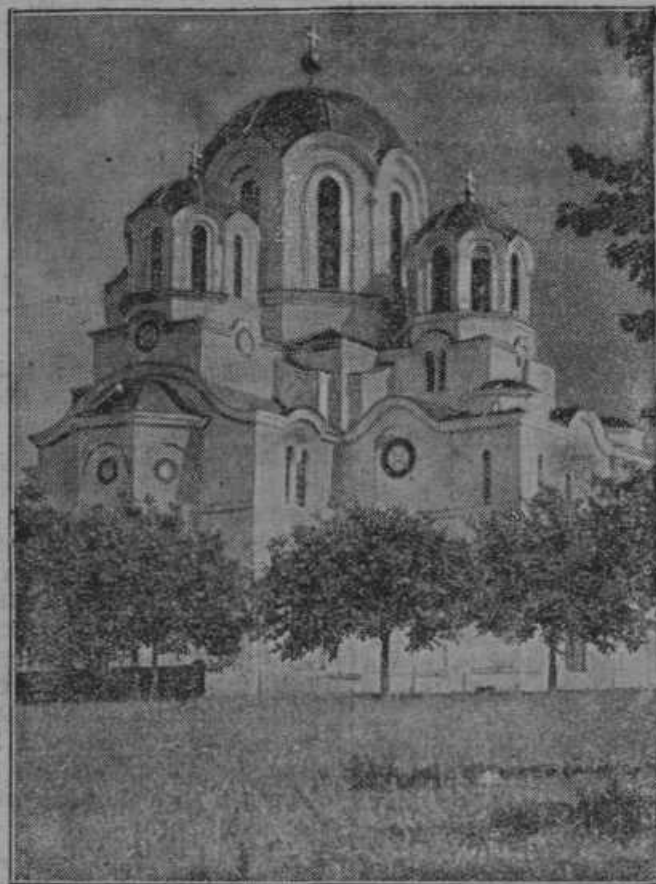
vred je zgorelo gospodarsko orodje, vozovi ter poljski pridelki. — Istočasno je pričela goreti v kup naložena slama na posesti Terezije Zeranič. Veter je zanesel ogenj na poslopje posestnika J. Horvata, katerega so z največjim naporom zadušili gasilci iz Cirkovc in preprečili veliko požarno nesrečo.

Dva splavarja utonila. Pri Prelogu na Hrvatskem sta utonila v Dravi splavarja Ivan Cepec in Jernej Jaušnik iz Sv. Ožbalta pri Breznem ob Dravi.

Nesreča pri mlačvi. Marija Kores iz Spuhlje pod Ptujem je dobila pri mlačvi levico v mlatilni stroj, ki ji je roko čisto zmečkal.

Saje povzročile požar. V Hrasniški grabi pri Škofji Loki je izbruhnil v noči vsled saj povzročeni požar v hiši Janeza Dolenca. Domače je prasketanje ognja v ostrejšu še pravočasno zbudilo, da so ogenj omejili in rešili spodnji del stavbe.

Rudniška nesreča. V rudniku Vrška Čuka pri Zaječaru v Srbiji se je porušila 200 m pod zemljo stena in zasula tri rudarje. Ob času nesreče se je mudil pri trojici delavcev tudi inženier Vasilje Kostič. Nesreča je zahtevala tri smrtne žrtve, med katerimi je tudi inženier in Slovenec Franc Štrukelj.

Cerkev v Oplencu, kamor so položili kralja Aleksandra I. k zadnjemu počitku.

Najdaljšo zločljivo gasilsko lestvo

posedajo gasilci v Londonu. Ako je gasilec na vrhu lestve, se je mogoče sporazumeti z njim samo s pomočjo telefona.

Jezero,

iz katerega se izliva največ rek. V Sibiriji v pokrajini Irkutsk je znan Baikalsko jezero, v katerega se izteka 177 večjih in manjših rek.

Najvišji most na svetu.

Pred kratkem so dogradili v Argentini v Južni Ameriki most, ki leži 4200 m nad morjem. Most veže sosedni mesti Salta in Chorillos. Dolg je 230 metrov, počiva na železnih stebrih, ki so zgrajeni na razdaljo

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

»Leseni bobni«, je odgovoril g. Davis Graham, »o katerih smo čitali že v Los Angeles v opisu doživljajev Mehikanca med pritlikavimi indijanskimi plemeni, ki so edini človeški prebivalci južnoameriškega pragozda. Divji Indijanci zasledujejo neprestano našo pot in najbrž prežijo na priložnost, da bi nas pomorili ter spekli na ražnju.«

»Kako pa nas morejo zasledovati?« sem vprašal in uprl oči v mrko, votlo daljavo.

Gospod Davis je skomignil z rameni: »Indijanci pač znajo. Imajo že svoj način. Zasledujejo nas. Z bobni se pogovarjajo drug z drugim. Čakajo na priliko, da planejo po nas.«

Od vseh strani je bilo slišati 6 ali 7 bobnov. Včasih so brneli jako hitro, včasih zopet počasi. Tu in tam sta se jasno razločevala vprašanje in odgovor. Daleč na vzhodu se je nenadno oglašal bobnen z drobnim, vedno naraščajočim visokim drdranjem, nakar je donelo v presledkih votlo grmenje od severa. Neprestano ropotanje je razburjalo nepopisno živce, donelo je kakor stalno

15 preteča groznja. Sicer se ni nič premaknilo v molčečem gozdu. Okoli je bila sarna narava, je kraljeval mir in blag pokoj, a nekje daleč onstran temnega rastlinskega zastora je vedno donelo po bobnih oznanjeno svarilo, da gremo — smrtni nevarnosti nasproti.

Bobni so brneli in drdrali ves ta dan. Naši obrazi so kazali jasno učinek groznje.

To noč smo se utaborili ob reki, kako smo mogli in smo se pripravili na napad. Nič se ni zgodilo in ob svitu smo nadaljevali pot, med tem ko se je polegalo bobnanje. Okoli treh popoldne smo stopili nenadoma iz gozdne teme na povsem razsvitljeno jaso.

Bila je posuta z nizkimi in okroglimi kočurami — indijanska bivališča. Bajtice so bile iz bambusovih palic ter pokrite s širokim listjem. Videti je bilo sledove pogorišč, a nikjer nobene domače živali, kaj še le človeka! Baš ta popolna izpraznitev človeške naselbine na sredini pragozda ni obetala nič kaj dobrega. Umaknili smo se nazaj v zaščito gozda in ugibali: Kaj bi in kaj bo? Zavedali smo se vsi, da imajo gozdna indijanska plemena zastrupljene puščice, katerimi streljajo sigurno človek in žival, koga taka ostrina samo oprasne do krvi, sta zapizana gotovi smrti! Indijanci so jo potegnili na nami,

Razne novice.

Organistom! Redni občni zbor Društva organistov za mariborsko škofijo se vrši dne 6. novembra t. l., ob 10. uri dopoldne v Celju v Domu. Člani prejmejo s pošto vabila z natančnim sporedom, kateri ima 8 točk. Ker se ni mogla doseči polovična vožnja po železnici, se bo potem v kratkem, koncem meseca novembra, vršilo zborovanje organistov v Mariboru, da se bodo tudi tisti, ki jim je v Celje predač, lahko udeležili in podali svoje nasvete in stavili razna vprašanja. Tisti, ki že dalje časa dolgujejo članarino, se tem potom še enkrat opozarjajo, da isto poravnajo, vsaj delno, ali pa se pismeno opravljajo in zavežejo, do kedaj bodo plačali, sicer se bodo črtali iz imenika članov. — Društvo organistov za mariborsko škofijo je imelo dne 16. t. m. sejo, na kateri je sklenilo in odposlalo sledečo sožalno izjavo: »Društvo organistov za mariborsko škofijo izraža globoko sožalje zaradi barbarskega zločina na osebo blagopokojnega kralja Aleksandra I., mučenika za slovansko in človečansko misel. Istočasno izjavljamo popolno vdanost in zvestobo nasledniku Nj. Vel. kralju Petru II.

Materi umrl otrok na potu k zdravniku. Žena brezposelnega mizarskega pomočnika Franca Korošca iz Gradišča pri Gornji Sv. Kungoti je nesla bolnega in 1 mesec starega otroka k zdravniku v Maribor. Mati je prinesla že mrtvega otročička v mesto.

Zlato je hotel odnesti preko meje. Obmejna straža je prišla na severni meji potnika, ki je čehoslovaški državljan. Pri preiskavi so našli pri njem 18 dkg težko zlato palico, vredno 3000 Din. Prijeti je kupil zlato nekje v Zagrebu in je hotel izdelovati iz njega okraske. Zlato so mu zaplenili, njega pa zaprli.

Naplavljeno truplo. Močno narasla Ložnica pri Ločah je naplavila moško truplo, v katerem so prepoznali 30letnega posestnika Florjančiča. Ni še gotovo, če gre v tem slučaju za nesrečo ali zločin.

Komaj ušli smrti. Šofer Ivan Ciuha, uslužben pri Pečnikarjevem avto-pre-

vozništvu, je peljal iz Ljubljane na tovornem avtomobilu jabolka na Vrhniko. Ko je privozil do železniškega križišča na Drenovem griču, ni opazil, da vozi iz Ljubljane potniški vlak. V zadnjem hipu je še obvladal položaj in je pogнал avto z vso brzino preko proge. Lokomotiva je odbila samo zadnji del avtomobila in ga razbila. Šofer in potniki so ušli za las smrti, le nekaj jabolk se je sesulo na cesto.

Prijeta slaboumna požigalka. V Cerknici na Notrajskem sta pogorela v Bezuljaku dva kozolca in škedenj. Uničenega je mnogo spravljenega sena, poljskih pridelkov, slamoreznica in razno poljsko orodje. Nevarnost je bila, da bi se bil ogenj raztegnil na celo vas. Le požrtvovalnemu naporu gasilcev gre zasluga, da ni uničil ognjenj sosedna poslopja. Tokrat so prijeli požigalko, ki je tekla po izbruhu ognja preko polja. Gre za 18letno Jožefo Obrezovo iz Begunj pri Cerknici, ki je pa slaboumna. Orožnikom je priznala, da je že poprej dvakrat podtaknila ogenj, vendar so ga obakrat pravočasno zapazili in pogasili. Obstala je še en požig, a je sedaj že na varnem.

Najdena denarnica. Kdor je v soboto dne 20. t. m. izgubil v Mariboru denarnico z denarjem, se naj zglaš v Cvetlični ulici 23, II. nadstropje, št. 4.

Če Vaše perilo ni čisto in belo kakor novo in se morda celo predčasno trga, potem gotovo ne perete z **Zlatorogovim milom**. **Zlatorogovo milo** se izdeluje iz najfinejših sirovin in ga odlikuje izredna izdatnost in čistilna moč. Poskusite samo enkrat prati z **Zlatorogovim milom**, pa ne boste nikdar več rabili drugih pralnih sredstev. Priznali boste tudi Vi, kar jih trdi na tisoče in tisoče: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« V svojo lastno korist zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le **Zlatorogovo milo!** 847

Trpežne, močne in nepremočljive gojzerce in šmucarske čevlje po 195 Din dobite v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Pišite po cenik.

Obžalovanja vredni slučaj.

Razkrinkani zarotniki — morilci našega kralja. Naš kralj je postal žrtev mednarodne zarotniške bande, katero vodi dr. Ante Pavelič. Kakor smo že poročali, je izvršil atentat Vlada Georgijev, ki je imel potni list na ime Peter Kelemen. Atentatorja je udaril francoski stražni častnik s sabljo po glavi in povrh ga je še razkačena množica linčala. Francoska policija je dognala, da so pripravljali zarotniki na vseh važnejših postojankah od Marseille do Pariza napade na osebo kralja. Ker je atentat uspel že koj pri izstopu iz ladje v Marseillu, so skušali ostali zarotniki pobegniti iz Francije in se razbežati. Pripeljali so se na Francosko s potvorjenimi potnimi listi, a pobeg se jim ni posrečil in so sedaj po večini že vsi pod ključem. Pomagač Georgijeva v Marseillu je bil že aretirani M. Kralj, ki si je nadel ime Silvester Malny. Po njegovi lastni izpovedi bi naj bil on izvršil atentat, pa se ga je oprijela v zadnjih trenutkih plahost in je prevzel mesto njega peklenko zlobni posestnik VI. Georgijev. V neki pravici so že: dr. A. Pavelič in študent Kvaternik, ki sta bila aretirana v Turinu na Italijanskem. V Medlogu pri Celju so zaprli Kvaternikovo mater in sestro. V francoskih zaporih se nahajata zarotnika Beneš-Rajtič in Novak-Pospišil. Prvo ime je izmišljeno, drugo pravilno. Zarotniki so imeli tudi žensko pomagalko, neko Marijo Vondraček, katere pa policija še ni prišla.

Perčec aretiran. Francoska tajna policija je aretirala v Liegu v Belgiji Gustava Perčeca, prvega tajnika dr. Ante Paveliča in poveljnika Janka Puste na Madžarskem, kjer so se vežbali zgoraj omenjeni atentatorji.

Preprečen samomor. V jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča se je hotel obesiti posestnik Anton Orgolič, ki je zapleten v zadevo s ponarejanjem tisočakov. Pazniki so še pravočasno

nam pripravili zasado in v tej nas bodo adli in postrelili.

Davis Graham je bil edini brezpogojnega mnenja: »Korajža velj:«

»Od vode ne smemo, da bi obšli naselbino v loku po pragozdu. Če se bomo skrivali kot zajci pod zaščito debel, bodo znali nas od bogznaj kod opazujoči pritlikavci, da se jih bojimo in nam bodo neprestano za petami. Utaborimo se v njihovem selu. Mogoče še divjaki nikdar niso videli belokožca in niso čuli strela. Najbrž so se poskrili oni iz strahu pred nami in nas imajo za kaka nadnaravna bitja. Junaku pripade svet in to je edina rešitev iz pasti pred nami!«

Po teh edino pametnih besedah je stopil g. Davis prvi na plan in kakal, ne meneč se za morebitno smrtno nevarnost, naravnost proti naselbini. Njegov korajžni vzgled smo posneli drugi, sledili so nam celo vsi gonjači. Zraven smo se na sredini sela, kjer je bilo največ praznega prostora in gladko razteptana ilovnata tla. Razvrstili smo se v kolikor mogoče razmahnjem krogu, da bi bili od vseh strani zavarovani pred presenečenji. Oboroženi smo bili seve s puščami ter samokresi, iz katerih smo oddali dve salvi v zrak, da sta zavalevili daleč daleč po pragozdni tišini. Na sredini kroga smo zaneli plamenč oženj ter pričeli ob skrbnem zastavljanju s trep-

čanjem naših vsled neznane nevarnosti z belih teles. Cele ure smo že počivali, ne da bi bili čuli ali opazili kake znake povratka Indijancev in njih nenadnega napada.

Celo noč smo kurili stražni ogenj ter pretrgoma dremali v stalni pripravljenosti, da se branimo za slučaj napada. Niti drugo jutro, ko smo se odpravljali naprej, nam ni prekril poti kak Indijanec, o katerih smo znali, da morajo biti kje v bližini, iz katere nas opazujejo.

Naša karavana se je pomaknila ob reki naprej, ni srečala celi prihodnji dan žive duše, niti nas ni plašilo neprijetno bobnanje. Noč smo prebili povsem mirno.

Drugi dan popoldne se je odprla pred nami ob obeh straneh reke jasa. Ob obeh bregovih vode smo zagledali hišice Indijancev, čisto v krasotah gozda. Neustrašeno smo jo rezali naprej in opazovali, kako so bežale majhne človeške postave proč od reke proti obeh naselbinam in vpile iz polnih grl: »Vai — Vai!«

Nobeden si ni mogel raztolmačiti krika, ki je gotovo značil začudenje nad prihodom neznancev. Gospod Davis je krstil kričače za Vai-Vai-Indijance. Ob reki smo videli indijansko prometno sredstvo: iz enega debela za 20 ljudi izdeloben čoln.

55 in 27 m. Najgloblji ali najdaljši stebel z gloda kakor 18-nadstropni nebotičnik. Za gradnjo mosta so porabili 1500 ton železa.

Največji železniški voz dogotavljajo v Sheffieldu na Angleškem po ruskem naročilu. Vagon je dolg 30 m, tehta 90 ton in je zgrajen za prevoz 200 ton. Voz ima 24 koles.

Debelost lučnih nití ali žic.

Lučna nit navadne električne svetilke od 220 Voltov je tako debela, kakor pajčevina, torej mnogo tanjša nego človeški las. Če položimo 70 takih lučnih nití eno poleg druge, so vse skupaj široke 1 mm. Vsaka posamezna nit je de-

opazili Orgoličeve samomorilne nakane in jih preprečili. Imenovani si je hotel že drugič končati življenje.

Uboj. Dne 19. oktobra je došlo ob priliki povratka s kožuhanja do prepira med 19letnim posestniškim sinom Petrom Metličarjem in 25letnim Maksom Lamprehtom iz Spodnje Hajdine pri Ptujju. Iz prepira se je razvil pretep, v katerem je sunil Lampreht Metličarja z nožem tako, da je izkrvavel. Ubijalec je po zločinu pobegnil.

Napadena od neznanca. 60letnega Fr. Krajnciča in njegovega 40letnega brata Martina iz Prvencev pri Ptujju je neznanec tako obdelal z nožem v noči, da sta obležala v mlaki krvi in so ju oddali v ptujsko bolnišnico.

Brezposelni napadli posestnika. V Cerju nad Poljčanami prebiva na samoti posestnik Jožef Turin s svojo ženo. Obče znano je, da je bil Turin pred leti v Ameriki in Amerikanci se navadno vračajo v domovino z dolarji. Amerikanci Turina so obiskali zadnje dni popoldne trije brezposelni in so ga prosili za denarno pomoč. Gospodar jih je odslovil z izgovorom, da je brez vsake gotovine. Brezposelni so odšli, a so se vrnili ob mraku namazani po obrazu. Dva sta stopila v hišo, oborožena s kolum ter nožem, tretji je ostal zunaj na straži. Turin je bil kot bolan v postelji in sta lopova navalila nanj z zahtevo po denarju. Bolnika sta zvezala, ženo ustraževala z nožem in sta se lotila kar sama hišne preiskave. Odnesele sta 3 prstane, 3 ure, nekaj angleškega denarja, srebrn italijanski tolar, puško in samokres. Roparski napad preiskujejo orožniki, ki so dognali, da gre za tri potepuhe iz krškega in ptujškega sreza.

Obsojen mlad morilec. Novomeško sodišče je obravnavalo dne 19. oktobra slučaj umora 56letne posestnice Marije Pust, matere osmih otrok in posestnice v Dolnji vasi na Dolenskem. Na dan 17. septembra se je splazil v hišo Pustove Karel Zobec, sin posestnika iz Dolnje vasi. Pri stikanju po hiši ga je

Za pranje mora biti voda vedno mehka!

Zato vodo poprej omeččaj z dodatkom Henka! Samo z mehko vodo izrabiš popolnoma pralno sredstvo in dosežeš močno penjenje. Henko je obenem znano sredstvo za namakanje perila.

Henko za pranje in čiščenje

zalotila gospodinja Marija Pust in ga vprašala, kaj išče. Fant je pobegnil, Pustova je kričala za njim in razodela sosedu, pri kakem poslu je zalotila Zobeca. Krik gospodnje je nepridiprava tako razljutil, da je pobral poleno in ubil Pustovo. Morilec je bil obsojen na 10 let in 3 mesece ječe.

*

Slovenska Krajina.

Črensovci. Vest o smrti kralja Aleksandra je tudi nas presunila. Sožalne brzojavke so poslali: občina, strelska družina in gasilci. V četrtek se je pa cela fara oddožitina spominu velikega kralja. Ob 8. uri je bila sveta maša. Naša lopa, velika cerkev je bila polna farnikov, kakor le ob nedeljah in praznikih. Popoldne ob pol. 15. uri pa je bila žalna slovesnost na velikem prostoru pred cerkvijo. Ob stranskih vratih je bilo vse v črnem. Naredili smo lepi oder, ki smo ga tudi prevlekli s črnilo. Pred odrom je bil postavljen v obliki trikotna slavolok, na katerem so plapolale tri zastave in sicer dve črni in ena trobojnica s črnim florom. Na odru ob cerkveni steni je bila lepa slika blagopokojnega kralja Zedinitelja, ob sliki po veliko lepih rož. Zbralo se je mnogo ljudi. Pred pričetkom žalne proslave smo prižgali pred kraljevo sliko več sveč. Prvi je govoril šolski upravitelj gospod

Železnik, ki je bil v vojaški opravi kot rezervni kapetan. Godba nam je zaigrala žalostinke in državno himno. Peli smo, deklamacije so bile in govorili so še g. Hvala, šolski upravitelj; g. Kolenko, podpredsednik občine, in g. Skoberne, predsednik gasilskega društva. Tudi narava je z nami žalovala. Kljub mrazu smo vsi vstrajali do konca, zaklicali pokojnemu kralju »Slava!« in se mirno razšli.

Črensovci. V torek dne 30. oktobra ob 8. uri je bilo pri nas licencovanje plemenskih bikov in merjascev za občino Črensovci. Popoldne ob dveh pa licencovanje na Hotizi za občino Hotiza. — Griža ponehava. Novih slučajev v naši fari več ni, in kmalu bodo izolirnico v Odrancih zatvorili. V četrtek je sicer še umrl Copot iz Gornje Bistrice, ki ni hotel iti v bolnico, ker bi raje doma umrl, pa je bil prisiljen. Od Copotve hiše so umrli trije, res cela vas sočustvuje s prizadeto družino. Naj počivajo mirno na tujem pokopališču! — Precej jih imamo sedaj na oklicih. Vse je prav, le tega ne odobravamo, da se dekleta veliko premlada podajajo v zakonski stan. Ko je že prepozno, potem je na jadikovanja ob vsaki priliki.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

bela 142 desetisočink 1 mm. Iz navedenih podatkov lahko sklepamo, da ni lahko izdelati lučne niti. Kovina, katero uporabljajo za izdelavo žic za električne svetilke, se imenuje: volfram. 1 kg imenovane kovine da 330 km žica.

— —

Najstarejša pošta.

V Uru na Kaldajskem, odkoder je prišel v obljubljeni deželo očak Abraham, že nekaj let izkopavajo prazgodovinske stavbe. Izkopali so poštno postopje, ki je staro 6000 let. Razne novice in sporočila so tedaj zapisovali na tablice iz mokre ilovice in so jih sušili na solncu. Razpošiljanje ilovnatih pošte ni bila malenkost.

Obe naselbini ob desnem in levem bregu reke sta odmevali Vai-vai klicev. Preplašeni Indijanci niso kazali nikakega sovražnega razpoloženja napram nam. Utaborili smo se ob reki, nečili mirno. Drugo jutro smo se skušali približati pritlikavim ljudem, katerim smo ponujali majhna ogledala, nožiče, razne neznatne predmete iz medij itd. Dolgo je trpelo, predno se je upal prvi, da je pobral čudežno ogledalce in zbežal z njim med ostale, ki so vpili svoj: Vai-vai!

S tem je bil led prebit. Divjaki so se upali eden za drugim po darila, tekli z njimi v kočje in se zopet prikazali z večjo zaupljivostjo.

Tri dni in noči smo prebili med Vai-Vai-Indijanci, s katerimi se sicer nismo mogli porazgovoriti, a s kazanjem smo zvedeli od njih nekaj in radevolje so nam razkazali svoje kočure, orožje in čolne.

Prej sem že omenil indijanski čoln, v katerem se giblje Vai-Vai-Indijanec z občudovanja vredno spretnostjo in zna premagati vse težkoče in nevarnosti reke. Skrivališča za čolne, ki so njihovo edino prometno sredstvo, so tako skrita, da jih oko Evropejca pri vsej pazljivosti ni more opaziti.

Reka in pragozd dajeta Indijancu vsakdanjo hrano. Moko za kruh pridelujejo ženske iz korenin manioka rastline.

V vsaki okrogli bajti prebiva več družin. — Družinski poglavar ima v koči svoj častni sedež. Vsa hišna dela opravlja ženski spol; moški se pečajo z lovom in z bojevanjem. Oboroženi so z lokom, puščico, sulico in z leseno cevjo za izpihavanje zastrupljenih puščic.

S tem priprostim orožjem streljajo zverjad, ptiče, ribe, ogromne želve in sovražnike iz zasede. Puščice pomočijo v smrtonosni strup, kateremu pravijo »mata colado«. Od zastrupljene puščice zadeta žrtev se zgrudi mrtva na tla in je vsaka pomoč izključena.

Najbolj priljubljena divjačina krog naselbin po pragozdu je tapir (neke vrste divje svinje), ki tehta do 250 kg in ima okusno meso.

Ribe strelja Vai-Vai Indijanec s puščico iz čolna. Razširjena riba po pragozdnih rekah je »pirucu«. Dolga je 2 m in tehta do 100 kg. Posušeni jezik te ribe rabijo za pilo, luskinine pa za oglagljenje lokov, puščic in držajev sulic.

Kakor vsa indijanska plemena, je tudi to babjevno. Časti po božje mesec, veruje v hudobne duhove, kojih škodljivost odvrča s ponočnim nastavljanjem jedi in pijače. Bobnanje in ples sta pri teh divjakih vsakdanja zabava. Nikakor nismo mogli iz njih iztisniti, če so udani ljudozrstvu ali ne. Na naša kazanja ter namigavanja, če bomo srečali še kake njihove so-

Brez vere!

Bilo je v zasneženi noči 13. februarja 1931 v Mengšu na Kranjskem. V župnišče se je proti večeru vtihotopil mlad fant, star komaj 19 let. Pri odpiranju omar ga zaloti gospod župnik F. Kušar, starec 70 let, obče spoštovan radi svojega vnetega dušnopastirskega in tudi izvincerkvenega dela za ljudsko blaginjo. Mladenič plane na župnika, ga udari po glavi ter ga z nožem sune v vrat. Stari župnik obleži mrtev v lastni krvi. Mladí fant pa odpre s ključem, ki ga je našel v pisalni mizi, blagajno, kjer je bil shranjen denar za razne namene, vzame 30.000 Din ter izginje iz župnišča.

Bilo je 4. julija 1934 v mariborski kaznilnici ob 4. uri popoldan. Isti mladenič — tri leta starejši — odpre oprezno vrata svoje celice, kjer odsedeva svojo 20letno kazen za opisani roparski umor; to se mu posreči, ker je poprej s posebnim izvijačem odvil vijake na ključavnici svoje celice. Upa, da se mu posreči beg iz kaznilnice z dvema tovarišema, ki je bil z njima dogovorjen. Z izvijačem odvijaje vijake na ključavnici celice, kjer je bil eden izmed teh tovarišev. Oba dva se skrivata v stranišče. Ko pride paznik Ivan Peterin, plane mladenič nanj, kakor je pred 3 leti planil na sivolasega župnika, ter ga s pomočjo tovariša pobije na tla s kamnom, ki ga je kradoma prinesel z dvorišča. S sabljo, ki jo je izmaknil umirajočemu Peterinu, s hrani zoper paznike, ki pritiskajo nanj; nato omahne na ograji in se strmoglavi v globočino pritličja, kjer obleži na trdih tleh lažje poškodovan.

Ta mladenič je Ivan Lakner. Kazenski senat ga je radi upora in umora obsodil 15. oktobra na smrt na vešalih,

kakor tudi njegovega tovariša. Ko ga je predsednik senata vprašal, zakaj je skoval tako satanski načrt, čigar žrtev je postal nedolžen paznik, je Lakner odgovoril: »Neumen sem, zleht in brez vere.« Odkrita in značilna izpoved: »Brez vere sem!« In ker je brez vere, je ravnal nespametno in hudobno. Kako je postal brezveren? Storila je to slaba družba, v katero je zahajal. Storiła so to toliko proslavljena sredstva moderne prosvete in zabave: kino, slaba knjiga, nekrščanski časnik. Da bi imel sredstva za uživanje (saj drugega cilja ni poznal), si je lastil tuj denar, postal tat, ropar in morilec.

Brez vere! Ni večje nesreče za mladega človeka, kakor pa brezvernost. Kaj naj preganja mladinsko lahkomišelnost, toliko usodno za mladega človeka, ako ne pojmovanje življenja in njegovega namena v luči vere? Kaj naj kroti poželjivost, uživanja-željnost, nupuh, surovost in razne strasti, ki dvigajo kakor kačja zalega svoje glave v mladem srcu in v telesu, prekipevajočem zdravja in moči, ako ne strah pred Bogom in pred odgovornostjo napram njemu? Ni torej prijatelj mladine, kdor ji jemlje vero. Kdor v mladih dušah vero z raznimi sredstvi rahlja in slabi, povzročuje v vrstah mladine ogromno škodo. Brezkrvnost, brezbarvnost, ter mlačnost: to je pot, ki vodi v brezvernost, v življenje brez vere in proti veri. Le globoko-verna mladina, vzgojena in izobrazena po načelih krščanske in narodne prosvete, je zdrava mladina. Takšna mladina je upanje domovine ter jamstvo za njeno bodočnost!

*

Ljutomer. Vsem našim prijateljem iz domače in sosednih župnij, ki se zanimajo za predstavo »Mlinarjevega Janeza« v Katoliškem domu v Ljutomeru, sporočamo, da se predstava vrši neprekljčno to nedeljo dne 28. oktobra, popoldne ob 4. uri. Najbrž igre ne bomo ponavljali, zato si tokrat pravočasno preskrbite potrebne vstopnice. Slovensko zgodovinsko igro

si je pač vredno ogledati. Zato na veselo svđ denje!

Staritrg. Igro »Carski sel« ponovimo v nedeljo dne 28. oktobra.

*

Uradni razpust društev na Slov. Stajerskem.

»Službeni list« banske uprave dravske banovine od 17. okt. 1934 prinaša na strani 422 sledeče:

Z odločbo kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 17. februarja 1933, Poy. II. No. 927-1, so bila na osnovi par. 11 zakona o društvih, shodih in posvetih razpuščena naslednja društva ter je njih razpust postal pravnomočen: Katoliško prosvetno društvo v Celju. Bralno društvo Cirkovce, srez Ptuj. Prosvetno društvo Črešnjevce, srez Maribor d. b. Katoliško prosvetno društvo v G. Radgoni. Katoliško prosvetno društvo v Gor. Gradu. Bralno društvo na Kapeli. Katoliško prosvetno društvo v Kostivnici. Katoliško slovensko prosvetno društvo v Ljubnem. Prosvetno društvo v Ljutomeru. Katoliško prosvetno društvo v Lučah. Slomškovo prosvetno društvo v Mali Nedelji. Društvo Katoliška Omladina v Mariboru. Društvo Ljudski oder v Mariboru. Prosvetna zveza v Mariboru. Katoliško prosvetno društvo Maribor-Melje. Slovensko katoliško izobraževalno društvo Mozirje. Katoliško prosvetno društvo Novašitfa. Katoliško prosvetno društvo Ormož. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Pamečah pri Slovenjgradu. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Podčetrtku, srez Šmarje pri Jelšah. Katoliško izobraževalno društvo v Skomarjah, srez Konjice. Društvo »Središka prosveta« v Središču. Kmetijsko bralno društvo v Starem trgu pri Slovenjgradu. Prosvetno društvo v Stopercah, srez Šmarje. Prosvetno društvo »Čitalnica« pri Sv. Jedrti, srez Laško. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Frančišku Ksaverju, srez Gornjigrad. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob Taboru, srez Celje. Bralno društvo Sv. Križ na Murskem polju. Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

sede, so nam z vsemi mogočimi znamenji dopovedali, da so prihodnje naselbine že izven gozda in so njih prebivalci lovci. Upajo se na vse drugo zverjad nego sta nedolžni tapir in riba.

Četrto jutro smo se poslovili po še enkratnem obdarovanju od dobrih in miroljubnih Val-Vai Indijancev ter nadaljevali pot ob reki, ki nas bo pripeljala po zatrdilu divjakov kmalu na plan in med bolj brihtna človeška plemena.

Pragozda je bilo res kmalu konec. Pri izstopu iz gozdnega svetišča smo si bili vsi v svesti, da nas je visoka goščava krila ter skrivala pred marsikatero nevarnostjo ter vremenskimi nepravilnostmi, katerih preži na potnika vse polno po braziljanski stepi. Ves čas našega romanja smo imeli najlepše vreme. Neznosne vročine niti prav občutili nismo pod oboki gostega listja ter ob bistro žuboreči reki. Sedaj izven sence smo znali, kaj so solnčni žarki in oblaki moskitov, ki so se nam priključili kot spremljevalci skozi cele dneve in noči. Naša reka vodnica se je vedno bolj širila po pritokih in nam govorila, da bo predala kmalu svoje obilno vodovje drugemu, še večjemu pritoku veletoka Amaconas.

Ob izlivu Rio das Garcas smo naleteli na obširne indijanske naselbine. Ljudje niso zbežali pred nami. Očividno so imeli večkrat posla z belokožci. Njihovega jezika ni razumel nikdo

iz našega spremstva. Njih obnašanje ter znamenja so bila miroljubna. Po razdelitvi malenkostnih darov smo se povzpeli do polnega zaupanja Indijancev, ki so bili srednje rasti ter kulturni v pomenu braziljanske stepe. Z znamenji so nam dali razumeti, da je šlo skozi njih naselbine mnogo belokožcev. Vsi so šli naprej — naprej za zlatom, a le eden se je vrnil k Indijancem med rekama Rio des Mortes in Rio Culi-schu. Slučajno smo zadeli na indijansko pleme, kateremu je bila vsaj znana govorica o belokožčevi skrivnosti o neizkoriščenih zlatih poljih. Ta se razprostirajo še daleč naprej od velikanskega pragozda, katerega je naša karavana srečno prekorajčila. Od teh Indijancev bo treba kreniti proti polnoči, tam, kjer pošilja reka Rio Ksingu četrtič svoje vode v globočine ter jih žene potem v velikem kolobarju na desno. Ob vijugi je treba ostaviti reko ter potovati naravnost na desno. Za stepami pridejo hribi in za temi polja s suhim zlatom kar po vrhu zemlje!

Vsekakor smo bili na pravi poti. Pred nami je bil sicer neraziskan svet, a pripovedovanja o suhem zlatu niso bila prazen plod ljudske domišljije, ampak tiči v njih debelo zrno bogate istine. Natančnejših pojasnil nam dobri Indijanci niso mogli dati.

(Dalje sledi.

Kaj so ugotovili z dvilgi v stratosfero

ali v izredne zračne višine? Vsem razumljivi zaključek stratosfernih poletov je, da ima nebo v različnih višinah drugačno barvo. Med 8500 in 21.000 metrov je nebo modro in violetno, v višini 22.000 m pa sivo-črno.

Največjo jato ptic selivk

so opazovali lansko leto v Kanadi. Na tisoče in tisoče divjih gosi se zapustilo pokrajino v okolici mesta Quebec, da bi se preselile v toplejše kraje. Cele štiri ure je trajalo, predno je odletela jata mimo imenovanega mesta na poti proti jugu.

==